

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sint-Jozefsinstituut te BORSBEEK

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 29793

Instelling Sint-Jozefsinstituut

Directeur Lieve BLOMMAERTS

Adres de Robianostraat 11 - 2150 BORSBEEK

Telefoon 03-321.53.51

Fax 03-366.12.80

E-mail info@sjj-borsbeek.be

Website <http://www.sjj-borsbeek.be>

Bestuur van de instelling VZW KOBZA ZuidkANT

Adres Noorderlaan 108 - 2030 ANTWERPEN

Scholengemeenschap SGKSOVZW KORBEM

Adres de Robianostraat 11 - 2150 BORSBEEK

CLB Vrij CLB 2 Antwerpen - Middengebied

Adres Sint-Benedictusstraat 14_B - 2640 MORTSEL

Dagen van het doorlichtingsbezoek 07-03-2017; 13-03-2017; 14-03-2017; 15-03-2017; 16-03-2017; 17-03-2017

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 17-03-2017

Datum bespreking verslag met de instelling 12-05-2017

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Marc D'HOOP

Teamleden Wim DE WIEST, Wendy FRANQUET, Greet VERHELST

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Geschiedenis in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2009/7841/037)	8
3.1.1.2 Maatschappelijke vorming in de eerste graad B-stroom (D/2011/7841/019)	11
3.1.1.3 Wiskunde in aso tweede graad in de studierichtingen Economie, Humane wetenschappen, Wetenschappen en in tso tweede graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplannen D/2002/0279/047 en D/2002/0279/048)	13
3.1.1.4 Engels in bso tweede graad in de studierichtingen Verzorging-voeding (leerplan D/2010/7841/099)	16
3.1.1.5 Project algemene vakken (pav) in bso derde graad in de studierichting Verzorging (leerplan D/2012/7841/026)	18
3.1.1.6 Huishoudkunde, opvoedkunde en verzorging in bso derde graad in het specialisatiejaar Thuis- en bejaardenzorg/zorgkundige (leerplan D/2014/7841/037)	20
3.1.1.7 Expressie en huishoudkunde in tso derde graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplan D/2011/7841/038)	23
3.1.1.8 Frans in tso derde graad in de studierichtingen Gezondheids- en welzijnswetenschappen en Sociale en technische wetenschappen (leerplannen D/2014/7841/008 en D/2016/13.758/016)	27
3.1.1.9 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	29
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	30
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	32
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	32
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	33
4.1 Evaluatiepraktijk	33
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	36
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	39
6.1 Wat doet de school goed?	39
6.2 Wat kan de school verbeteren?	39
6.3 Wat moet de school verbeteren?	39
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	40
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	40

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 **SAMENVATTING**

Het Sint-Jozefsinstituut in Borsbeek heeft een divers onderwijsaanbod met een A- en B-stroom in de eerste graad en aso-, bso- en tso-studierichtingen in de bovenbouw. De meeste leerlingen volgen onderwijs in het studiegebied bso-tso Personenzorg. Daarnaast biedt de school in het aso de polen Humane wetenschappen, Economie en Moderne talen aan en profileert zij zich als een STEM-school verbonden aan het aanbod aso Wetenschappen. De grootschalige renovatie- en nieuwbouwwerken brengen de school in een infrastructurele gedaanteverandering.

Het onderzoek van de kwaliteit van de leerplanrealisatie toont aan dat die voldoet voor de vakken van de basisvorming geschiedenis in de eerste graad A-stroom, Engels in bso tweede graad, wiskunde in aso en tso tweede graad, Frans in tso derde graad en project algemene vakken in bso derde graad. Ze voldoet eveneens voor de specifieke vorming expressie en huishoudkunde in tso derde graad Sociale en technische wetenschappen. Ze voldoet niet voor de basisvorming maatschappelijke vorming in de eerste graad B-stroom en voor de specifieke vorming huishoudkunde, opvoedkunde en verzorging in bso derde graad, specialisatiejaar Thuis- en bejaardenzorg/zorgkundige. In de meeste vakken zijn de leerplandoelstellingen voldoende herkenbaar in het onderwijsleerproces en in de evaluatie. In sommige vakken overheerst echter het leerboekgericht werken op het leerplangericht werken. De afstemming op de leerplandoelstellingen gebeurt er weinig tot onvoldoende doelbewust en systematisch. In de school is er een behoorlijk aanbod van brede vorming en ervaringsgerichte, authentieke contexten aansluitend bij verschillende vakken of in het kader van schoolprojecten.

De school streeft onvoldoende planmatig de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) na. Er ontbraken tot voor kort een afdoende strategie en planning om alle VOET systematisch bij alle leerlingen op school- en/of vakniveau aan te bieden. Het nastreven van de VOET gebeurt veelal te impliciet, waardoor de school geen volledig kwalitatief overzicht heeft. De school heeft recentelijk een aantal stappen geformuleerd om de VOET-werking verder uit te werken.

De school gaat op voldoende systematische wijze de toestand van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Daardoor kent ze de tekorten en onderneemt ze voldoende acties om de risico's te beheersen. De toestand van de gebouwen is echter van die aard, dat de school niet meer in staat is de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne op peil te houden. De geplande verhuis naar de nieuwbouw in mei 2017 biedt een oplossing voor de meeste vastgestelde problemen op dit vlak.

Het schoolbeleid is gekenmerkt door een participatieve organisatiestructuur en besluitvorming. Een beleidsondersteunend en coördinerend middenkader, de werking van verschillende overlegorganen, werk- en vakgroepen en de grote betrokkenheid van de meeste personeelsleden dragen daartoe bij. De school heeft voor verschillende onderdelen van haar werking een doelgerichte visie en aansluitende actieplannen uitgeschreven. Zo is onder meer duidelijk bepaald waar zij naar toe wil met het ICT-beleid en de vakgroepwerking. Prioriteitenplannen geven concreet richting aan het schoolbeleid. Ze zijn opgesteld op basis van reflectie, zelfevaluatie en overleg. De actiepunten daarin stemmen overeen met vastgestelde noden of verbeterpunten. Stapsgewijs werken en een draagvlak creëren door zo veel mogelijk de personeelsleden bij de acties te betrekken, is de meest gevolgde strategie.

Het onderzoek van het algemeen beleid en van de leerplanrealisatie in de doorgelichte vakken toont aan dat de school erin slaagt op vak- en schoolniveau een ordelijk en aangenaam leer- en leefklimaat voor de leerlingen te organiseren. Daarbij levert zij veel inspanningen voor de ondersteuning van de leerlingen in hun ontwikkeling. Zij onderneemt heel wat acties om de vaak minder gunstige leerlingenkenmerken te ondervangen. Zo werkt zij onder meer aan de versterking van de brede basiszorg en aan de taalontwikkeling (talenbeleid) en de remediëring van de leerlingen.

Een van de prioriteiten in het schoolbeleid is de afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelstellingen. Voor de operationalisering daarvan loopt in de meeste vakgroepen een professionaliseringstraject met ondersteuning van de pedagogische begeleidingsdienst. Uit de doorlichting van de vakken in de focus blijkt dat de realisatie van deze beleidsoptie met verschillende snelheden verloopt. In sommige vakgroepen is men erin geslaagd de evaluatie kwaliteitsvol bij te sturen; in andere verloopt dit moeizaam en is dit tot nog toe slechts gedeeltelijk of zelfs onvoldoende gebeurd. Verdere inhoudelijke aansturing, ondersteuning en opvolging vanuit een centrale visie op evaluatiepraktijk dringen zich op. Positief is dat de school de vakgroepen stimuleert om remediëringsacties te koppelen aan tegenvallende leerprestaties. Ze heeft daartoe recent verschillende remediëringstrajecten uitgetekend. De school voert een prospectief en oriënterend deliberatiebeleid.

De school staat open voor kwaliteitszorg en kwaliteitsverbetering. Dit komt tot uiting in de geregelde bevraging naar het welbevinden van het personeel en in de methodiek van het kwaliteitsdenken volgens de PDCA-cirkel (plan, do, check en act) voor heel wat onderdelen van het schoolbeleid en de schoolwerking. De bevraging naar het welbevinden van de leerlingen gebeurt niet systematisch, maar veeleer ad hoc gekoppeld aan sommige schoolactiviteiten. In haar kwaliteitszorg vertrekt de school steeds meer vanuit informatiegeletterdheid. Ze verzamelt en raadpleegt de input- en outputgegevens van de leerlingen. Ze analyseert die grondig met het oog op eventuele bijsturingsacties. De kwaliteitsbewaking van het pedagogisch-didactisch handelen op vakniveau is voor verbetering vatbaar. De school stimuleert de vakgroepen wel om de principes van kwaliteitszorg toe te passen. Uit het erkenningsonderzoek blijkt echter dat de zelfevaluatie nog niet in alle vakgroepen met de nodige zelfkritische zin en diepgang verloopt.

Gelet op de tekorten in de leerplanrealisatie van enkele vakken en in het planmatig nastreven van de VOET besluit de onderwijsinspectie de doorlichting met een 'gunstig advies, beperkt in de tijd' voor het onderdeel 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'. De naleving van de onderwijsregelgeving voldoet en krijgt een gunstig advies. Voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' besluit de onderwijsinspectie de doorlichting eveneens met een 'gunstig advies'.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	geschiedenis	
Graad 1 B	maatschappelijke vorming	
Graad 1 Mode - Verzorging-voeding	maatschappelijke vorming	
Graad 1 Moderne wetenschappen	geschiedenis	
Graad 1 Sociale en technische vorming	geschiedenis	
Graad 2 ASO Economie	wiskunde	
Graad 2 ASO Humane wetenschappen	wiskunde	
Graad 2 ASO Wetenschappen	wiskunde	
Graad 2 BSO Verzorging-voeding	Engels	
Graad 2 TSO Sociale en technische wetenschappen	wiskunde	
Graad 3 BSO Thuis- en bejaardenzorg/zorgkundige		huishoudkunde, opvoedkunde, verzorging
Graad 3 BSO Verzorging	project algemene vakken	
Graad 3 TSO Gezondheids- en welzijnswetenschappen	Frans	
Graad 3 TSO Sociale en technische wetenschappen	Frans	expressie, huishoudkunde

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Geschiedenis in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2009/7841/037)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen komen aan bod in de studie van de historische samenlevingen. De afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelstellingen voldoet nipt.

Onderwijsaanbod	Het leerwerkboek is de leidraad voor het onderwijsleerproces. De leerlingen
<i>Volledigheid</i>	maken voldoende kennis met de dimensies tijd, ruimte en socialiteit van het
<i>Evenwicht</i>	historische referentiekader. Ze leren inzicht verwerven in en werken met deze
<i>Beheersingsniveau</i>	dimensies via verschillende oefeningen en toepassingen in de studie van de
<i>Samenhang</i>	historische samenlevingen.

De studie van de prehistorie, het oude nabije oosten en de klassieke oudheid gebeurt aan de hand van de meest kenmerkende feiten en ontwikkelingen. De verschillende domeinen van de socialiteit zijn daarin voldoende vertegenwoordigd. Leerboekgericht werken, weinig doelgericht selecteren van leerinhouden en lesuitval zetten de reële vordering onder druk. Daardoor komen de historische inhouden op het einde van het schooljaar in sommige lesgroepen oppervlakkiger en minder leerplangericht aan bod.

In het onderwijsleerproces ligt de nadruk op het beschrijvende en verklarende niveau van het historisch denken, onder meer kenmerken, verklaringen, situering, beïnvloedende factoren, oorzaken en gevolgen van historische feiten en ontwikkelingen. De opbouw van het begrippenkader is daarin doelgericht geïntegreerd. Het aanbod van excursies sluit goed aan bij de leerinhouden en maakt deze voor de leerlingen aanschouwelijker.

Voor verschillende historische inhouden is er inzichtelijke duiding. Deze gebeurt onder andere via voorbeelden van wisselwerking tussen samenlevingen, beïnvloedende factoren of domeinen van de socialiteit en via relevante actualisering van enkele probleemvelden. In de bespreking van historische ontwikkelingen maken de leerlingen ook enkele keren kennis met benaderingen zoals gelijktijdig en ongelijktijdig, continu en discontinu, evolutionair en revolutionair. De benaderingen 'centrum-periferie' en 'feit-mening' zijn niet altijd optimaal in de studie van de samenlevingen geïntegreerd.

Bronnenanalyse komt frequent voor via de opdrachten in het leerwerkboek en de bespreking van audiovisuele informatiebronnen. De verwerking gebeurt overwegend aangestuurd door de leraar. Ze heeft vooral tot doel informatie uit de bronnen te halen met het oog op de samenstelling en de verklaring van de leerinhouden. Onder impuls van de vakgroep zijn er sinds kort meer begeleid zelfstandige opdrachten voor de leerlingen. De afstemming van de bronnenanalyse op de leerplandoelstellingen ‘werken met bronnen’ is niet volledig. Er zijn onvoldoende opdrachten waarin de leerlingen de bronnen leren identificeren en de basisvragen van de historische kritiek leren toepassen. Historisch speur- en denkwerk met zoek-, verwerkings- en rapporteringsopdrachten komen te weinig leerplangericht aan bod (zie doelstellingen B1, B3 - B10).

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De lessen geschiedenis vinden plaats in een voldoende uitgerust vaklokaal. Het gebruik van digitale projectie ondersteunt het onderwijsleerproces visueel en structureel. De audiovisuele leermiddelen worden ook ingezet voor begeleide bronnenanalyse. ‘Werken met ruimte’ gebeurt vooral door middel van de kaarten in het leerwerkboek. Werkopdrachten waarbij de leerlingen ICT gebruiken, komen zelden of nooit voor. Daarmee is de bijdrage tot de vakoverschrijdende eindtermen ‘ICT’ heel beperkt.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is samengesteld uit dagelijks werk en examens. Geregelde toetsen en enkele taken vormen het dagelijks werk. De afstemming op de leerplandoelstellingen voldoet voor de examens maar niet voor het dagelijks werk. In het traject ‘leerplangerichtheid van de evaluatiepraktijk’ onder impuls van de school en de pedagogische begeleiding heeft de vakgroep in eerste instantie gefocust op de validiteit van de examens.

Met uitzondering van een meer vaardigheidsgerichte bevraging van het historische referentiekader tijd, ruimte en socialiteit peilt de vraagstelling in de herhalingstoetsen te eenzijdig naar de reproductie (kennis) van aangeleerde historische begrippen, feiten, verklaringen en ontwikkelingen. De kennis van begrippen wordt daarbij meestal theoretisch, buiten context ondervraagd. Vragen op basis van bronnenanalyse komen te weinig voor. De doelstellingen ‘werken met bronnen’ komen in de evaluatie van het dagelijks werk onvoldoende aan bod.

De afstemming van de vraagstelling op de leerplandoelstellingen in de examens evolueert positief en voldoet. De ondervraagde historische inhouden zijn voldoende representatief en relevant. De vragen peilen voldoende geproportioneerd naar kennis (reproductie), inzicht en vaardigheden of toepassingen. Het beheersingsniveau voldoet.

Het aanbod van contextgegevens of ondersteunende informatie is in sommige reproductievragen niet optimaal. Dit verhoogt onnodig de moeilijkheidsgraad van de vraagstelling. Het aantal vragen op basis van bronnenanalyse evolueert positief. De doelstellingen 'werken met bronnen' zijn daarin voldoende herkenbaar, met uitzondering van het onderdeel 'identificatie van bronnen'. De evaluatie bevat voldoende vragen met betrekking tot situering in tijd, ruimte en socialiteit en met betrekking tot historisch inzicht, onder meer ondervraging van oorzaken en gevolgen, relaties, wisselwerking en relevante actualisering.

Uit de studieresultaten blijkt dat in beide leerjaren nogal wat leerlingen nipt slagen of niet slagen. De reflectie daarover bij de leraren leidt onvoldoende tot zelfevaluatie van hun didactisch handelen.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

Een ordelijk en motiverend klasmanagement en de methodiek van het leerwerkboek ondersteunen het leren van de leerlingen. Ze krijgen daarbij voldoende informatie over wat ze moeten kennen en kunnen. Dat de leraren de vaktaal toegankelijk maken via uitgeschreven begrippenlijsten, is positief.

In de lessen is er voldoende aandacht voor informatieverwerking, maar deze verloopt hoofdzakelijk centraal gestuurd. De leerlingen leren daarbij weinig doelgericht leerstrategieën gebruiken. Zo leidt het begeleid leren onvoldoende naar probleemoplossend leren. Daartoe zijn er onvoldoende gerichte werkopdrachten informatieverwerving en -verwerking.

Er is feedback op de evaluatie en de leerprestaties. De veeleer enge invulling van het dagelijks werk levert echter onvoldoende valide informatie op om het leerproces van de leerlingen volwaardig op te volgen. De remediëring is dan ook overwegend gericht op een bijsturing van de algemene studiehouding en studiemethode. Voor leerlingen met specifieke leerproblemen sluit de begeleiding op vakniveau aan bij de afspraken op schoolniveau.

Deskundigheidsbevordering

Overleg

Vorming

Mede onder impuls van de school werkt de vakgroep aan horizontale en verticale samenhang. Dit resulteert onder andere in de opmaak van een visietekst en het jaarlijks bepalen van werkpunten en acties. Er is samenwerking op verschillende vlakken: de jaarplanning, de opmaak van leerlijnen, de keuze van leermiddelen, de organisatie van excursies en de leerlingenevaluatie. Het proces naar samenhang en het bewaken van de leerplangerichtheid is in volle ontwikkeling. De visie en actieplannen houden het midden tussen een registratie en bestendiging van het huidige pedagogisch-didactische handelen en het geleidelijke stappen naar bijsturing en vernieuwing. De dynamiek en de inhoudelijke diepgang van de werking evolueren positief maar zijn nog niet optimaal.

De leraren staan open voor professionalisering. Ze gaan daarbij vooral in op het bestaande aanbod van nascholingen en op de ondersteuning van de pedagogische begeleidingsdienst. De vakinhoudelijke professionaliteit voldoet. De professionaliseringsnood situeert zich vooral op het vakdidactische vlak.

3.1.1.2 Maatschappelijke vorming in de eerste graad B-stroom (D/2011/7841/019)

Voldoet niet

Het onderwijsaanbod is niet voor alle onderdelen voldoende concreet op de leerplandoelstellingen afgestemd. Authentieke en functionele contexten, aansluitend bij de doelgroep, ontbreken in verschillende thema's. De evaluatiepraktijk is onvoldoende op het vaardigheidsgericht en functioneel karakter van de leerplandoelstellingen afgestemd.

Onderwijsaanbod	Vorig schooljaar was veeleer het leerwerkboek dan het leerplan de leidraad voor het onderwijsleerproces. Daarin houden de leerinhouden wel verband met de meeste leerplandoelstellingen van de dimensies tijd, ruimte en maatschappij en de thema's 'de school en haar omgeving', 'de stad in heden en verleden' en de 'vrijtijdsbesteding'. De contexten waarin de leerinhouden uitgewerkt zijn, stemmen echter onvoldoende overeen met verschillende leerplandoelstellingen. Daartoe zijn de leerinhouden in meerdere thema's te uitgebreid, veeleer theoretisch en kennisgericht. Ze zijn vaak te stereotiep en onvoldoende geïntegreerd in concrete en functionele contexten binnen de leefomgeving van de leerlingen. Verschillende informatiebronnen in het leerwerkboek zijn niet meer actueel of onvoldoende authentiek. Ze werden vorig schooljaar onvoldoende vervangen door actuele en authentieke documentatie. Sommige aangeboden thema's zijn niet noodzakelijk voor de realisatie van de leerplandoelstellingen, bijvoorbeeld 'Natuur', 'Water'. Enkele leerplandoelstellingen zijn vorig schooljaar niet of onvoldoende aan bod gekomen, bijvoorbeeld functionele rekenvaardigheid en de situering en beoordeling van actualiteit.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

Het gevolg is dat de leerlingen via de aangeboden inhouden en oefeningen overwegend algemene kennis, vaardigheden en organisatiebekwaamheid verwerven. Werkopdrachten die gericht zijn op concrete maatschappelijke redzaamheid, functioneel tijd- en ruimtebewustzijn en kritische zin in zinvolle contexten zijn vorig schooljaar onvoldoende uitgesproken aan bod gekomen. De enkele aanvullende ervaringsgerichte acties of opdrachten compenseren het tekort aan functionele en concrete context slechts gedeeltelijk.

Dit schooljaar vormt het leerwerkboek nog altijd het basismateriaal voor de planning en de uitwerking van het onderwijsaanbod. De leraren vullen het aanbod echter frequenter aan met ervaringsgerichte werkopdrachten uit de eigen leefomgeving. Zij gebruiken daartoe ook actuele en authentieke informatiebronnen. Zo krijgen de eigen leefomgeving, de concrete maatschappelijke redzaamheid en het functionele tijd- en ruimtebewustzijn meer aandacht. Deze bijsturing leidt naar meer leerplangerichtheid, maar is nog in volle ontwikkeling.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Niet alle leslokalen zijn met de vereiste leermiddelen uitgerust of zijn wat oppervlakte en inrichting betreft, geschikt voor een krachtige leeromgeving. Dit is weliswaar een tijdelijke situatie in afwachting van comfortabele en voldoende uitgeruste lokalen in de nieuwbouw.

In elk lokaal is er digitale projectie-apparatuur die frequent ingezet wordt voor visualisering, analyse van informatiebronnen en ondersteuning van de leerlingennotities. De leerlingen kunnen een atlas gebruiken, maar andere naslagwerken of informatiebronnen over de eigen leefomgeving zijn niet onmiddellijk beschikbaar. Voor zoek- en verwerkingsopdrachten op het internet reserveren de leraren geregeld een computerlokaal. Permanent geïntegreerd gebruik van ICT door de leerlingen is niet mogelijk.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie is permanent en samengesteld uit toetsen, taken en opdrachten zelfstandig werk of groepswork. Vorig schooljaar was het aandeel van de toetsen in de evaluatie groot, vooral in het eerste leerjaar. De vraagstelling daarin is onvoldoende op de leerplandoelstellingen afgestemd. Ze peilt te overwegend naar de reproductie van aangeleerde kennis en algemene vaardigheden. Ze bevat te weinig vaardigheden en toepassingen in concrete en functionele contexten. Daartoe bevatten de toetsen te weinig vragen op basis van actuele en authentieke informatiebronnen of documentatie.

Naast de toetsen waren er enkele taken en opdrachten zelfstandig werk of groepswork. De doelgerichtheid van sommige taken voldoet niet. Het zijn veeleer creatieve verwerkingsopdrachten zonder valide beoordelingscriteria. De enkele opdrachten zelfstandig werk en groepswork zijn doelgerichter afgestemd op vaardigheden en toepassingen rond informatieverwerking en -verwerking, organisatiebekwaamheid en functionele taalvaardigheid. De beoordelingscriteria hebben vooral daarop betrekking. Leerplandoelstellingen uit de dimensies tijd, ruimte en maatschappij maken onvoldoende deel uit van de beoordelingscriteria.

Dit schooljaar is de evaluatie voor een deel leerplangericht bijgestuurd. De vraagstelling in de toetsen is overwegend vaardigheids- en toepassingsgericht. De vaardigheden en toepassingen hebben ook betrekking op functionele maatschappelijke redzaamheid en tijd- en ruimtebewustzijn. Daarnaast komen geregeld zelfstandige opdrachten of groepswork voor. Die zijn inhoudelijk verbonden aan de thema's en veelal een combinatie van informatieverwerking en -verwerking en presentatie. Positief is dat daarbij altijd transparante beoordelingscriteria horen en geregeld peer- en zelfevaluatie toegepast worden. De beoordelingscriteria hebben weliswaar overwegend te maken met organisatiebekwaamheid en spreek- en presentatievaardigheid. De leerplandoelstellingen rond maatschappelijke redzaamheid, tijd- en ruimtebewustzijn vormen minder uitgesproken de referentie voor de beoordelingscriteria.

De meeste leerlingen slagen voor mavo. Daar de evaluatie vorig schooljaar onvoldoende valide was, zijn de resultaten echter geen objectieve weergave van het bereik van de leerplandoelstellingen.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

In de lesobservaties is een interactief en motiverend klasmanagement vastgesteld. Dit is bevorderend voor de leerhouding van de leerlingen. De leraren zijn op de hoogte van de beginsituatie van de leerlingen. In geval van grote taalachterstand organiseert de school extra taalondersteuning. Voor leerproblemen zijn er ondersteunende en compenserende maatregelen. De vele activerende werkvormen maken het mogelijk de leerlingen individueel en gedifferentieerd te begeleiden. De leerlingen krijgen voldoende informatie over wat ze moeten kennen en kunnen.

Het gebruik van invuldidactiek in het leerwerkboek spreekt vooral de receptieve taalvaardigheid van de leerlingen aan, maar bevordert slechts in geringe mate hun productieve taalvaardigheid. Die wordt wel aangesproken in de geregelde informatieverwerkings- en presentatieopdrachten.

De leerlingen krijgen frequent feedback over hun leerprestaties. De toepassing van zelf- en peerevaluatie leert hen ook te reflecteren over hun leerproces. Vanuit die vaststellingen organiseren de leraren remediëring, geïntegreerd in het onderwijsleerproces. Bij specifieke leerproblemen sluit de leerbegeleiding op vakniveau aan bij de afspraken op schoolniveau.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De tekorten in de leerplanrealisatie hebben vooral betrekking op vorig schooljaar. Dit schooljaar inspireert het lerarenteam zich concreter op het leerplan om de didactische aanpak van het onderwijsaanbod, het lesmateriaal en de evaluatiepraktijk stapsgewijs bij te sturen. Het kan daarbij een beroep doen op de ondersteuning van de collega's project algemene vakken. In de vakgroep werken zij samen doelgericht aan horizontale en verticale samenhang. De bijsturing evolueert positief, maar is nog niet afgerond.

3.1.1.3 Wiskunde in aso tweede graad in de studierichtingen Economie, Humane wetenschappen, Wetenschappen en in tso tweede graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplannen D/2002/0279/047 en D/2002/0279/048)

Voldoet

De meeste eindtermen en leerplandoelstellingen komen op een evenwichtige wijze en met het vereiste beheersingsniveau aan bod. De evaluatie gaat in voldoende mate na of de leerlingen de leerplandoelstellingen bereiken. De materiële uitrusting voldoet.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum

De school biedt sinds twee schooljaren leerweg vier en leerweg vijf naast elkaar aan in de studierichtingen Economie en Humane wetenschappen. Ze doet dit vanuit de zorg om in de tweede graad een zo breed mogelijke basis aan te bieden en om een ruime studiekeuze open te laten in de derde graad. Hierdoor biedt de school voor eenzelfde structuuronderdeel twee verschillende inhouds aan. In de officiële documenten, zoals de notulen van de delibererende klassenraad, de adviezen en rapporten blijken geen conflicten. De school behoudt in deze studierichtingen met vier en vijf wekelijkse lestijden de uitgangspunten, namelijk uitstel van studiekeuze en eenpoligheid van de studierichtingen van de tweede graad. Ze dient erover te waken geen hypotheek te leggen op de aansluiting met de derde graad.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

In de lessen komen de meeste leerplandoelstellingen met voldoende diepgang aan bod. Het nagestreefde beheersingsniveau is meestal in overeenstemming met de verwachtingen van het leerplan en de leraren werken geregeld met zinvolle contexten. De verdeling van de lestijd over de verschillende onderdelen van het leerplan is evenwichtig. De vakgroep bewaakt de samenhang in de tweede graad in voldoende mate. Het ontwikkelen van rekenvaardigheden primeert in de lessen. Ook de andere vaardigheden, zoals de meet- en tekenvaardigheden, de denk-, redeneervaardigheden en de probleemoplossende vaardigheden, komen voldoende aan bod.

Er is veel lesuitval en daardoor staat de leerplanrealisatie onder druk. Het leerboek is vaak de leidraad voor het aanbieden van leerinhouden. Het leerplan wordt hiervoor te weinig als basis gebruikt. Hierdoor komen een aantal leerplandoelstellingen onvoldoende of te beperkt voor in het onderwijsaanbod. Zo besteden de leraren in de tweede graad van het aso weinig aandacht aan een aantal leerplandoelstellingen over 'toepassingen in de ruimte' (leerplandoelstellingen M20 en M21). In leerweg 5 komen enkele doelstellingen in verband met 'toepassingen op bewerkingen met reële getallen' (leerplandoelstelling G33), 'de cirkel' (leerplandoelstelling M4) en 'ruimtemeetkunde' (leerplandoelstelling M15) onvoldoende aan bod. De leraren bieden daarnaast zowel in de tweede graad aso als tso leerplanvreemde doelstellingen aan.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De uitrusting voldoet aan de minimale materiële vereisten van het leerplan. De meeste lokalen zijn voldoende ruim en uitgerust met een computer en beamer. De leraren zetten deze middelen voornamelijk in voor demonstraties en de projectie van leermateriaal. Ze beschikken tijdens hun lessen over laptops voor de leerlingen, maar de inzet van ICT tijdens de les verschilt per leraar. De leerlingen hanteren deze hulpmiddelen vlot. De meeste leraren gebruiken de digitale hulpmiddelen weinig om de leerbegeleiding buiten de lessen te ondersteunen.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie is voldoende valide. De verscheidenheid in de vraagstelling in het derde jaar is een voorbeeld van goede praktijk (combineer, waar of niet waar, vul aan, bereken, werk uit, zet een kruisje, teken, vervolledig, ...). De meeste examens bevatten enkele meerkeuzevragen die het gokken in de hand werken. Het aantal is beperkt en heeft daardoor weinig invloed op de betrouwbaarheid van de resultaten. Bovendien moeten de leerlingen hun antwoord soms motiveren, waardoor de validiteit van deze vragen vergroot. Het jaarlijks hergebruiken van een groot aantal examenvragen brengt de validiteit van de evaluatie in het gedrang.

Elk examen vermeldt een duidelijke puntenverdeling die de bestede lestijd weerspiegelt. Dit zorgt voor een transparante evaluatie. Enkele leraren noteren bijkomende informatie bij de examenopdrachten zoals de geëvalueerde leerplandoelstelling of het beheersingsniveau. Op vakgroepniveau zijn hierover geen afspraken gemaakt, waardoor er verschillen zijn per leraar.

De examens zijn representatief voor wat er in de klas gebeurt. Hierdoor vertalen de beperkte lacunes in het onderwijsaanbod zich in de evaluatie. De leraren herhalen heel wat leerinhouden uit de eerste graad en stellen daarover examenvragen. Deze vragen evalueren niet de leerplandoelstellingen maar wel de voorkennis die nodig is om de doelstellingen te bereiken.

De vakgroep is nog op zoek naar een doeltreffende manier om vakgebonden attitudes in de evaluatie op te nemen. Op vakgroep- en schoolniveau maakten de leraren hierover nog geen sluitende afspraken. Ze hanteren geen objectieve criteria om de attitudes te meten.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De sfeer in de lessen is rustig en gericht op leren. Het leerproces verloopt overwegend interactief. De leraar stuurt sterk de les. In de lessen is de aandacht voor leren leren terug te vinden en de leerlingen met specifieke noden krijgen extra zorg.

Tijdens de middagpauze organiseert de school inhaallessen waaraan leerlingen op eigen initiatief of op uitnodiging van de leraren deelnemen. Alle leraren nemen de preventieve en curatieve leerbegeleiding ter harte. Of de leraar daarvoor het elektronische platform gebruikt verschilt per leraar. Daardoor beschikken de meeste leerlingen over weinig (extra) digitaal leermateriaal zoals verbeter sleutels, leerstofoverzichten of extra oefeningen. De leerlingen krijgen feedback op de behaalde resultaten, eventueel gekoppeld aan remediëringsoefeningen. Sommige leraren laten de leerlingen na elk examen een zelfevaluatie invullen. Hierover maakte de vakgroep weinig afspraken, waardoor de aanpak verschilt per leraar.

Om de interesse en het enthousiasme bij de leerlingen te prikkelen, neemt de school deel aan de wiskundeolympiades.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De gedreven leraren zijn bekommerd om de wiskundige vorming van alle leerlingen. De pedagogische begeleidingsdienst ondersteunt de vakgroep op geregelde tijdstippen. Tijdens de laatste schooljaren hebben de meeste leraren voldoende nascholingen gevolgd.

Er is geregeld informeel overleg. De vakgroepwerking is georganiseerd in twee groepen wat de gelijkgerichtheid niet ten goede komt. De vakverslagen tonen een duidelijke agenda, de ondernomen acties en aandacht voor de hedendaagse didactiek (ICT, differentiatie, werkvormen, ...). De leraren delen veel materiaal, maar geven elkaar weinig feedback. Hierdoor werken de leraren weinig doeltreffend samen over onderwerpen als differentiatie, de integratie van ICT in de lessen en een gelijkgerichte leerbegeleiding. De vakgroep is onvoldoende bezig met leerplanstudie, het talenbeleid en de vakgebonden attitudes. De doorlichting wijst nochtans uit dat er verschillen zijn per leraar en overleg hierover nodig is.

3.1.1.4 Engels in bso tweede graad in de studierichtingen Verzorging-voeding (leerplan D/2010/7841/099)

Voldoet

Het onderwijsaanbod is representatief voor de leerplandoelstellingen. De evaluatiepraktijk voldoet nipt.

Onderwijsaanbod	Het onderwijsaanbod beantwoordt aan de leerplandoelstellingen. De
<i>Volledigheid</i>	samenhang tussen kennis en vaardigheden voldoet. Aan de hand van
<i>Evenwicht</i>	gevarieerd lesmateriaal komen de leerlingen in contact met woordenschat en
<i>Beheersingsniveau</i>	grammatica die ze meestal functioneel inzetten. Zoals het leerplan voorschrijft,
<i>Samenhang</i>	ligt de focus op de zelfredzaamheid van de leerlingen om zich in eenvoudig Engels te behelpen. De taaltaken voor lezen, luisteren, mondelinge interactie en schrijven voldoen aan het verwachte verwerkingsniveau en de tekstkenmerken. Er wordt aandacht besteed aan de taalregisters (formeel en informeel taalgebruik) en het aanleren van standaarduitdrukkingen. De variatie in de tekstsoorten is niet optimaal: prescriptieve teksten komen in vergelijking met informatieve teksten minder aan bod.

De leraar gebruikt vaak de doeltaal om de luistervaardigheid van de leerlingen te versterken. Het gevarieerde lesmateriaal, het aanbod van audio- en visuele fragmenten en de kennismaking met Engelstalige regio's in de wereld dragen bij tot de interculturele competentie van de leerlingen.

De ondersteunende vakattitudes worden weinig bewust nagestreefd. De leerlingen vallen te gemakkelijk terug op het Nederlands. Het is een uitdaging om de leerlingen systematisch te motiveren de doeltaal te gebruiken en hiervoor passende strategieën aan te leren.

Het leerwerkboek en niet het leerplan vormt het uitgangspunt voor het onderwijsaanbod waardoor de leerplandoelstellingen impliciet gerealiseerd worden. Sinds dit schooljaar is een positieve evolutie merkbaar om het aanbod bewuster af te stemmen op het leerplan. Deze aanpak mist echter nog doeltreffendheid door een gemis aan leerplankennis.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk voldoet nipt. Taaltaken voor mondelinge interactie komen voldoende voor. De vakgroep gebruikt transparante criteria om deze te evalueren. De kans wordt hier niet benut om vakattitudes en strategieën te integreren. Wat betreft de schrijfvaardigheid bereiken de leerlingen een hoger verwerkingsniveau dan het leerplan voorschrijft. Door een gebrek aan leerplankennis is men zich hier niet van bewust, wat een reëel risico inhoudt op schrijfopdrachten die de moeilijkheidsgraad systematisch overstijgen. De punten voor deze opdracht zijn wel goed. Het aantal opdrachten voor lezen en luisteren voldoet niet, evenals de variatie in tekstsoorten: prescriptieve teksten ontbreken. Leerlingen kunnen bovendien systematisch gokken door te antwoorden via kruisjes zonder motivering. Dat brengt de validiteit van deze taaltaken ernstig in het gedrang. In tegenstelling tot het onderwijsaanbod krijgen de leerlingen een overaanbod aan geïsoleerde kennisopdrachten die de focus leggen op reproductie en transfert. Communicatieve opdrachten waarbij de leerlingen de kennis ondersteunend gebruiken in functionele contexten gebeurt zelden. Dat druist in tegen het leerplan. Een positieve evolutie was zichtbaar tijdens de doorlichting. Voor de rest van dit schooljaar zijn extra toetsen voor luisteren en lezen opgesteld en gepland. Ook een opdracht waarbij de leerlingen kennis functioneel moeten inzetten, kon men voorleggen.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Tijdens de lesobservatie heerst een gestructureerd en aangenaam leer- en leefklimaat. Eenvoudige activerende werkvormen motiveren de leerlingen. Om de zelfredzaamheid te vergroten is er aandacht voor leerstrategieën zoals spreekkaders en visuele ondersteuning. Het gebruik van woordenboeken of woordenlijsten echter ligt vooral in de handen van de leerlingen. Door het vrijblijvende karakter worden zij te weinig gestimuleerd om deze hulpmiddelen in te zetten zoals het leerplan verwacht. Feedback na toetsen komt niet systematisch voor. Daardoor missen de leerlingen een aantal kansen om uit hun fouten te leren.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De uitrusting voldoet. De vakgroep beschikt over een vaklokaal met pc, internetverbinding en een beamer die de leraren functioneel inzetten. De leerlingen kunnen gebruik maken van laptops die in de klas aanwezig zijn, maar dat gebeurt zelden of niet.
Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	De afgelopen twee schooljaren heeft een nascholingstraject voor moderne vreemde talen in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst voor een kwaliteitsvolle input gezorgd. Ondanks dit traject ontbreekt het aan een heldere kijk op het leerplanconcept waardoor het leerwerkboek nog steeds de leidraad vormt voor de onderwijspraktijk. Vakoverleg met de leraren Engels van de andere graden komt weliswaar voldoende frequent voor, maar de betrokkenheid is minder groot. De leraar staat open voor feedback en toont een ontwikkelingsdynamiek die zichtbaar aanwezig was tijdens de doorlichting. Het is een uitdaging om deze te borgen en het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk kwaliteitsvol af te stemmen op het leerplan.

3.1.1.5 Project algemene vakken (pav) in bso derde graad in de studierichting Verzorging (leerplan D/2012/7841/026)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen komen aan bod in het onderwijsleerproces. Het beheersings- en verwerkingsniveau van de functionele vaardigheden voldoen. De evaluatiepraktijk is voldoende op de leerplandoelstellingen afgestemd. De uitrusting en leermiddelen beantwoorden aan de materiële leerplanvereisten.

Onderwijsaanbod	Het aanbod van thema's, actualiteit en verschillende werkopdrachten is voldoende op de verschillende doelstellingendomeinen afgestemd. De vermelding van de beoogde leerplandoelstellingen per onderdeel in de leerlingencursussen werkt dit in de hand. Tijd- en ruimtebewustzijn en natuurwetenschappelijke kennis en vaardigheden komen inhoudelijk in enkele thema's voldoende aan bod. Daarnaast gebeurt de integratie van actualiteit met bijhorende zoek-, verwerkings- en presentatieopdrachten doelgericht. Verschillende thema's dragen concreet bij tot maatschappelijke weerbaarheid en verantwoordelijkheid. De leerlingen worden voldoende functioneel voorbereid op de stap naar tewerkstelling en zelfstandigheid in de maatschappij. Positief daarbij is de aandacht voor aanschouwelijk en ervaringsgericht leren en handelen via verschillende extramurale activiteiten, getuigenissen, functionele werkopdrachten en het gebruik van ICT en authentieke documentatie.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

Conform het leerplan verwerven de leerlingen de taalvaardigheden via frequente toepassingen van informatieverwerving en -verwerking en rapporteringsopdrachten (mondeling en schriftelijk). Het gebruik van informatieve teksten overweegt, maar ook andere tekstsoorten, zoals literaire en prescriptieve teksten, komen aan bod. Begrijpend lezen, luister-, spreek- en schrijfvaardigheden zijn over het algemeen doelgericht geïntegreerd in de vele werkopdrachten. Taaloefeningen buiten inhoudelijke context komen verschillend per leraar in beperkte mate of enkel in geval van remediëring voor. Positief is dat de taalvaardigheid via enkele concrete opdrachten ingekleurd is in de context van de specifieke vorming.

De opbouw van de functionele rekenvaardigheden is minder goed uitgewerkt. De rekenvaardigheden zijn slechts in enkele thema's geïntegreerd. Het aanbod vertoont geen duidelijke leerlijn en bereikt niet het vereiste beheersingsniveau van complexiteit en zelfstandigheid van uitvoering.

Zelfstandig werk of groepswork komen frequent voor. Daarbij leren de leerlingen gebruikmaken van stappenplannen en strategieën die hun functionele vaardigheden en organisatiebekwaamheid bevorderen, onder meer het gebruik van ondersteunende instructies en leermiddelen en de OVUR-procedure (oriënteren, voorbereiden, uitvoeren, reflecteren).

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De lessen vinden plaats in voldoende uitgeruste vaklokalen. Multimedia, digitale projectie, computers voor de leerlingen en naslagwerken, zoals een opzoekboek, woordenboeken en atlanten, zijn voorhanden. Er zijn voldoende oefeningen die de ICT-geletterdheid van de leerlingen bevorderen. Authentieke informatiebronnen, waaronder kranten, tijdschriften, informatiebrochures, formulieren van maatschappelijke diensten, worden functioneel ingezet.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Voor pav is er permanente evaluatie. Ze is samengesteld uit verschillende geïntegreerde werkopdrachten, presentatie- of rapporteringsopdrachten, zelfstandig werk, groepswork en enkele herhalingstoetsen op het einde van een thema. De evaluatie sluit logisch aan bij het onderwijsleerproces. In heel wat thema's en bij de verwerking van actualiteit is er een doelgerichte wisselwerking tussen het aanbod van de leerinhouden en de aansluitende werk- en evaluatieopdrachten. Met uitzondering van de functionele rekenvaardigheden komen de doelstellingendomeinen voldoende geproportioneerd en op het vereiste beheersingsniveau aan bod in de evaluatieopdrachten. Aan de meeste opdrachten zijn valide beoordelingscriteria verbonden. Zelf- en peerevaluatie zijn daarin geregeld voorkomende onderdelen. De frequentie en het belang van toetsen als onderdeel van de evaluatie variëren per leraar. De vraagstelling in verschillende toetsen is minder doelgericht. Ze peilt te overwegend naar de reproductie van kennis. Toepassing van kennis en vaardigheden in probleemstellende en functionele contexten komt in de toetsen onvoldoende voor. De meeste leerlingen slagen voor project algemene vakken. De goede samenhang tussen het onderwijsaanbod en de werk- en evaluatieopdrachten bevorderen de slaagkansen van de leerlingen.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het motiverende klasmanagement, gestructureerde leerlingencursussen, de toepassing van stappenplannen en leerstrategieën en het gebruik van ondersteunende leermiddelen zijn onderdelen van een goede leerbegeleiding. In de leerlingencursussen staan bij elk onderdeel de boogde doelstellingen vermeld. Die worden met de leerlingen besproken en toegelicht. Het frequent gebruik van activerende werkvormen laat toe de leerlingen individueel te begeleiden en op te volgen. Voor leerlingen met specifieke leerproblemen zijn er ondersteunende en compenserende maatregelen. De frequente werk- en evaluatieopdrachten bieden voldoende gelegenheid voor feedback over de leerprestaties. De beoordelingscriteria worden daarbij duidelijk gecommuniceerd. De toepassing van zelf- en peerevaluatie leert de leerlingen te reflecteren over hun leerproces. Vanuit vaststellingen van tekorten organiseren de leraren remediëring, meestal geïntegreerd in het onderwijsleerproces.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep vertoont een grote vak- en schoolbetrokkenheid. Ze is een hefboom voor ontwikkelingsdynamiek en kwaliteitsbewaking. Verschillende documenten getuigen van leerplanstudie, ontwikkeling van horizontale en verticale samenhang en bijsturing van vastgestelde verbeterpunten. De leraren plegen veel overleg, doen een beroep op ondersteuning van de pedagogische begeleiding en volgen geregeld nascholing, waarover ze communiceren in de vakgroep.

Overleg
Vorming

3.1.1.6 Huishoudkunde, opvoedkunde en verzorging in bso derde graad in het specialisatiejaar Thuis- en bejaardenzorg/zorgkundige (leerplan D/2014/7841/037)

Voldoet niet

De leerplanrealisatie voldoet niet omdat de evaluatiepraktijk onvolledig en onvoldoende valide en transparant is. Daarnaast vertoont het aanbod tekorten en mist het beheersingsniveau de nodige complexiteit. De uitrusting ondersteunt onvoldoende de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod De school heeft de leerplandoelstellingen verdeeld over drie lescomponenten ('welzijn', '(ped)agogisch handelen' en 'integrale zorg') en over drie blokstages, maar in de concrete uitwerking van het aanbod ontbreken nog veel leerplandoelstellingen.

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Het is de bedoeling dat de leerlingen tijdens 'integrale zorg' vooral de handelingsdoelstellingen aangeboden krijgen en de leerplandoelstellingen geïntegreerd verwerven om zo de leerplancompetenties te ontwikkelen. De uitwerking van 'integrale zorg' zit echter nog in een ontwikkelingsfase waardoor veel leerplandoelstellingen ontbreken. Zo komen enerzijds een aantal leerplandoelstellingen die de vakgroep toeweest aan 'integrale zorg' onvoldoendeaan bod zoals 'in complexe zorgsituaties zorg verlenen', 'vlot en respectvol communiceren met het sociaal netwerk van de gebruiker', 'vlot communiceren en samenwerken in een team'. Anderzijds oefenen de leerlingen alle leerplandoelstellingen met handelingswerkwoorden als samenwerken, zorg dragen, bijstaan, omgaan, handelen, waarvan ze de ondersteunende kennis verwerven in 'welzijn' of '(ped)agogisch handelen', niet of onvoldoende.

Ook de volgende doelstellingen zijn niet of onvoldoende terug te vinden in het onderwijsaanbod: 'onthalen en begeleiden van gebruikers bij de komst en het verblijf binnen de verschillende settings of bij transfers naar andere settings' en 'ethisch handelen'.

De leerlingen gaan actief aan de slag met de lesinhouden in betekenisvolle situaties en leggen duidelijk linken met de praktijk. Binnen 'integrale zorg' strookt het beheersingsniveau van het aanbod echter onvoldoende met de vereisten van het leerplan. Zo zit de complexiteit van de zorgsituaties voornamelijk in het samenkomen van verschillende zorgtaken en onvoldoende in de specifieke problematiek of situatie van de zorgvrager.

De leerlingen lopen minstens stage in een woonzorgcentrum en in de thuiszorg. Tijdens de stage verwerven de leerlingen leerplandoelstellingen geïntegreerd in een reële context. De school kan echter onvoldoende aantonen welke leerplandoelstellingen tijdens de stage aan bod komen en wat het beheersingsniveau is. De activiteitenlijst verschilt immers nauwelijks van het vijfde en zesde jaar Verzorging en de evaluatie-items stemmen niet overeen met het huidige leerplan. Een aantal stage-opdrachten zet de leerlingen aan om enkele leerplandoelstellingen te verwerven, maar de variatie en het beheersingsniveau zijn beperkt.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De infrastructuur en de uitrusting voldoen niet aan de minimale materiële vereisten van het leerplan. De lessen vinden plaats in oude gebouwen die niet voldoen aan de minimale veiligheids-, hygiëne- en comfortvereisten uit het leerplan. De geplande verhuis naar een nieuwbouw moet dit oplossen.

De praktijklokalen zijn voldoende uitgerust met de nodige leermiddelen en laten toe om activerende werkvormen te gebruiken. De leslokalen beschikken over een computer met projectiemogelijkheid voor de leraar. De leraren maken veelvuldig gebruik van visuele projecties om het onderwijsproces te ondersteunen. De leerlingen integreren veeleer weinig ICT in hun leerproces.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk is onvoldoende afgestemd op de vereisen van het leerplan. Enerzijds weerspiegelen de hiaten in het aanbod zich in de evaluatiepraktijk en anderzijds richt de evaluatiepraktijk zich onvoldoende op de leerplandoelstellingen.

Voor '(ped)agogisch handelen' en 'welzijn' bestaat de evaluatiepraktijk uit taken, toetsen en examens. Voor '(ped)agogisch handelen' peilen deze voldoende evenwichtig naar kennis, inzicht en toepassing in betekenisvolle contexten, vaak aan de hand van casussen. De toetsen en examens van 'welzijn' bevatten echter te veel kennisvragen zonder betekenisvolle context. Toepassingsvragen komen nauwelijks voor. Bij meerdere vragen is de samenhang met de leerplandoelstellingen onduidelijk. Voor beide vakken is de puntenverdeling op toetsen en examens duidelijk, maar voor opdrachten ontbreken vaak concrete evaluatiecriteria.

De evaluatiepraktijk bevat voor 'integrale zorg' praktijkopdrachten, een schriftelijk examen en een praktijkexamen. De evaluatie van de praktijkopdrachten is gericht op de leerplandoelstellingen, maar niet op de onderliggende doelen. Zo is het onduidelijk wat de evaluatiecriteria zijn, waardoor de evaluatie onvoldoende transparant is. Het praktijkexamen en het schriftelijk examen stemmen niet overeen met het beheersingsniveau dat het leerplan verwacht, namelijk handelen in meer complexe situaties.

De evaluatie van stage is niet afgestemd op de leerplandoelstellingen. Bij de implementatie van het nieuwe leerplan paste de vakgroep de stage-evaluatie nog niet aan. De stage-evaluatie meet een aantal attitudes, cognitieve kwaliteiten en vaardigheden op een vierpuntschaal. Hierdoor ontbreken bijna alle leerplandoelstellingen die verwijzen naar handelen in complexe situaties. Zo komen de leerplandoelstellingen die te maken hebben met communiceren, zorgdragen voor gezondheid en welzijn, pedagogisch handelen en indirecte zorg verlenen in meer complexe zorgsituaties onvoldoende expliciet en transparant aan bod in de stage-evaluatie.

De leerlingen krijgen op hun rapport een punt voor elk van de drie vakken en een score op een beoordelingsschaal voor stage, waardoor het niet duidelijk is wanneer ze geslaagd zijn. Het gaat immers om één geïntegreerd leerplan.

De geïntegreerde proef (gip) sluit voldoende aan bij het studierichtingsprofiel. De leerlingen maken actief kennis met minder voor de hand liggende tewerkstellingsmogelijkheden als zorgkundige. De proef mist echter haar doel omdat ze niet op geïntegreerde wijze de leerplandoelstellingen meet, maar generieke werkkwaliteiten. Hierbij krijgt 'betrouwbaarheid en stiptheid' een zeer groot gewicht.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Het leerklimaat is aangenaam en geordend. De leerlingen en leraren gaan respectvol en positief met elkaar om.

De leraren hebben aandacht voor preventieve en curatieve leerbegeleiding. Het cursusmateriaal is goed gestructureerd en afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. De leraren zetten de leerlingen voldoende aan om actief aan de slag te gaan met de lesinhouden. De vakgroep stimuleert de leerlingen om te reflecteren over hun leerproces, maar zet hen nog weinig aan om zelf de verantwoordelijkheid voor hun leerproces in handen te nemen. Het onderwijs is immers sterk leraargestuurd.

De leraren volgen de leerlingen van nabij op door de intensieve stage- en gip-begeleiding en de frequente taken en toetsen. Op deze manier merken de leraren tekorten snel op, analyseren deze samen met de leerling en bieden extra ondersteuning indien nodig.

Deskundigheidsbevordering

Overleg
Vorming

De leraren overleggen veelvuldig formeel en informeel over organisatorische en pedagogisch-didactische thema's. De vakgroepen zijn georganiseerd per lescomponent. Ze vergaderen graadoverschrijdend en per leerjaar. Deze indeling van de vakgroepen per lescomponent bemoeilijkt de integratie van de leerplandoelstellingen zoals het leerplan vereist. De vakgroep 'integrale zorg' doet hiertoe wel een aanzet. Alle leraren doen stagebegeleiding waardoor ze allen deelnemen aan de stagevergadering. Hier komen af en toe vakoverschrijdende thema's aan bod.

De leraren volgen geregeld vormingen over hun vakgebied of over pedagogisch-didactische items. De vakgroep bespreekt vormingsnoden en het aanbod aan vormingen op de vakgroepvergaderingen. De leraren delen de informatie van gevolgde vormingen met elkaar.

Het lerarenteam reflecteert kritisch over de leerplanrealisatie en stuurt frequent zijn onderwijspraktijk bij. Door een samenloop van omstandigheden is de vakgroep pas vorig schooljaar ten volle beginnen werken met het nieuwe leerplan, waardoor de leerplanrealisatie nog niet optimaal is. De vakgroep bereidt zich dit schooljaar grondig voor om tegen volgend schooljaar de evaluatie van stage en integrale zorg te optimaliseren.

3.1.1.7 Expressie en huishoudkunde in tso derde graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplan D/2011/7841/038)

Voldoet

Het onderwijsaanbod bevat voldoende evenwichtig met het vereiste beheersingsniveau bijna alle leerplandoelstellingen. De evaluatiepraktijk is afgestemd op het leerplan. De leerbegeleiding ondersteunt de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De leerlingen realiseren de leerplandoelstellingen voor expressie en huishoudkunde binnen de werkvorm 'integrale opdrachten'.

Bijna alle leerplandoelstellingen van expressie komen op evenwichtige wijze aan bod. Enkel de leerplandoelstellingen die horen bij 'activiteiten uitwerken en ondersteunen' komen te weinig voor in het aanbod. In het eerste leerjaar van de derde graad voeren de leerlingen één keer een activiteit uit voor een doelgroep en in het tweede leerjaar enkel in het kader van hun geïntegreerde proef (gip).

De opdrachten voor expressie zetten de leerlingen aan om verschillende expressiemogelijkheden te ontdekken, te ontplooien en te presenteren op creatieve wijze. De leerlingen realiseren de leerplandoelstellingen voldoende evenwichtig binnen de context beeld, beweging, klank of woord.

Het onderwijsaanbod bestrijkt bijna alle leerplandoelstellingen van huishoudkunde. Enkel de doelstelling ‘de relatie tussen de fasen in het bereidingsproces en voedselveiligheid toelichten’ ontbreekt nagenoeg volledig. Een maaltijd plannen, voorbereiden en bereiden oefenen de leerlingen geleidelijk meer zelfstandig in betekenisvolle contexten. De doelstellingen in verband met maaltijden bewaren en presenteren krijgen minder aandacht. Het verantwoorden van keuzes en het aanpassen van bestaande recepten aan verschillende contexten en levensechte situaties komt voldoende aan bod. De leerlingen toetsen systematisch de samenstelling van gerechten aan een voedingsvoorlichtingsmodel.

De meeste integrale opdrachten bevorderen het methodisch werken en het leren onderzoeken. De leerlingen reflecteren systematisch over hun leerproces. Ze werken af en toe met reële doelgroepen, wat het beheersingsniveau ten goede komt. De vakgroep organiseert de integrale opdrachten voornamelijk per lescomponent: voeding, expressie, sociale wetenschappen of natuurwetenschappen. Dit betekent dat meerdere integrale opdrachten enkel doelstellingen bevatten van één lescomponent en onvoldoende de leerplandoelstellingen van de verschillende lescomponenten integreren. Hierdoor zijn sommige opdrachten onvoldoende gesitueerd in een betekenisvolle context gericht op het studieprofiel, waardoor het beheersingsniveau vooral in het tweede leerjaar af en toe de nodige complexiteit mist.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De uitrusting voldoet aan de minimale vereisten van het leerplan. De leraren maken gebruik van ruime polyvalente lokalen die het toelaten om activerende werkvormen in te zetten. Deze lokalen bevatten een computer met projectiemogelijkheid voor de leraar en de leerlingen kunnen vlot over voldoende ICT beschikken. De leraren gebruiken ICT als ondersteuning van het onderwijsproces en zetten de leerlingen voldoende aan tot integratie van ICT in hun leerproces. Ook aan de leskeuken grenst een polyvalent lokaal met de nodige ICT. De keukens bevatten voldoende leermiddelen, maar zijn wel sterk verouderd wat het hygiënisch werken hypothekeert. De verhuis naar de nieuwbouw lost dit op.
---	--

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie van de leerplandoelstellingen voor expressie en huishoudkunde gebeurt aan de hand van (de deelopdrachten binnen) de integrale opdrachten. De leraren gebruiken hiervoor een doelenboek waarbij de vier competenties uit het leerplan geconcretiseerd zijn in leerlijnen en onderliggende doelen. Dit betekent dat de specifieke leerplandoelstellingen van expressie en huishoudkunde uit het leerplan voornamelijk worden geëvalueerd in de mate dat deze overeenstemmen met de doelen uit het doelenboek. Soms peilt een deelopdracht expliciet naar een specifieke leerplandoelstelling van voeding of expressie, maar dit gebeurt nog niet systematisch. In de praktijk betekent dit dat een aantal specifieke leerplandoelstellingen onderbelicht blijven in de evaluatiepraktijk.

De evaluatie van de integrale opdrachten verloopt voldoende transparant en objectief. De leerlingen weten duidelijk welke leerlijnen en doelen uit het doelenboek de verschillende deelopdrachten meten. Na elke integrale opdracht evalueren ze zichzelf en geeft de leraar een beoordeling. Bij sommige opdrachten evalueren de leerlingen ook elkaar. Ze krijgen per doelstelling een score op een vierpuntschaal. Om de doelstellingen te kunnen evalueren, formuleert de vakgroep specifieke evaluatiecriteria per opdracht, maar deze evaluatiecriteria moeten terug gescoord worden op een vierpuntschaal. Deze vierpuntschaal is niet nauwkeurig en objectief omschreven. De criteria geven vaak zelf al een duidelijke objectieve omschrijving van het gewenste gedrag, maar de score op de vierpuntschaal brengt deze objectiviteit terug in het gedrag. Het is ook niet duidelijk hoe de score op de evaluatiecriteria leidt tot een score op de bovenliggende doelstellingen en op de leerlijnen.

De rapportering over de integrale opdrachten gebeurt op basis van een competentierapport (beoordelingsrapport). Het rapport bevat informatie tot op het niveau van de leerlijnen. De leerlingen hebben zicht op hun evolutie op de verschillende leerlijnen doorheen het schooljaar, maar niet over de twee leerjaren heen.

De geïntegreerde proef bestaat uit drie opdrachten om zo de vier competenties voldoende aan bod te laten komen. De drie opdrachten sluiten nauw aan bij het studieprofiel. De opdrachten evalueren verschillende leerplandoelstellingen geïntegreerd. De opdrachten staan echter los van elkaar, waardoor de integratie van de leerplandoelstellingen nog niet optimaal is. De evaluatie gebeurt op dezelfde manier als de evaluatie van de integrale opdrachten. De vakgroep hecht veel belang aan reflectie en feedback doorheen het gip-proces. De evaluatie meet het proces en het product.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Het leerklimaat is aangenaam en geordend. De leerlingen en leraren gaan respectvol en positief met elkaar om.

De brede basiszorg is voldoende uitgebouwd en heeft aandacht voor gestructureerd leren en planmatig werken. De leerlingen krijgen duidelijke werkbundels voor de geïntegreerde opdrachten en voor de geïntegreerde proef. De vakgroep volgt van nabij het leerproces van de leerlingen. De leerlingen maken elke rapportperiode een uitgebreide zelfevaluatie en formuleren werkpunten in een actieplan. Dit bespreken ze individueel met hun klasleraar. In dit gesprek blikken ze terug op hun leerproces en kijken ze vooruit om hun leerproces bij te sturen. Bij het uitwerken van de gip ondersteunen de klasleraar en een leraar met expertise in het gip-thema de leerlingen intensief.

Bij leerproblemen kunnen de leerlingen bij de leraren terecht voor meer uitleg of extra ondersteuning. Ook voor leerlingen met specifieke onderwijsnoden en voor zij-instromers leveren de leraren extra inspanningen.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De leraren overleggen frequent formeel per graad en per lescomponent over organisatorische en pedagogische-didactische thema's. Toch heeft het overleg per graad nog niet geleid tot een optimale integratie van de verschillende lescomponenten in de opdrachten.

De leraren volgen veeleer beperkt nascholingen. Vanaf dit schooljaar ondersteunt de pedagogische begeleidingsdienst de vakgroep voor een optimale realisatie van het leerplan. De focus ligt onder meer op een betere integratie van de verschillende lescomponenten in de integrale opdrachten.

3.1.1.8 Frans in tso derde graad in de studierichtingen Gezondheids- en welzijnswetenschappen en Sociale en technische wetenschappen (leerplannen D/2014/7841/008 en D/2016/13.758/016)

Voldoet

Het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk zijn voldoende representatief voor de leerplandoelstellingen. De deskundigheidsbevordering heeft een positief effect op de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Het onderwijsaanbod is volledig en voldoet. Alle taaltaken beantwoorden aan de tekstkenmerken en het vereiste verwerkingsniveau van het leerplan. Sinds twee schooljaren is een ontwikkelingsdynamiek zichtbaar om het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk beter af te stemmen op de leerplandoelstellingen. De vakgroep mist echter enkele inzichten in het leerplanconcept en neemt nog te vaak het leerwerkboek als leidraad. Bovendien werkt elke leraar individueel aan de leerplanrealisatie waardoor het onderwijsaanbod evenwicht mist. Zo is de variatie in de tekstsoorten niet optimaal: in vergelijking met informatieve, narratieve en artistiek-literaire teksten komen prescriptieve en argumentatieve teksten minder aan bod. Voor alle vaardigheden komen voldoende opdrachten voor op het beschrijvend verwerkingsniveau, maar taaltaken die het structurerend verwerkingsniveau beogen en eigen zijn aan dit leerplan, oefenen de leerlingen minder in. Voor spreken vormt het tevens een uitdaging alle doelstellingen met alle leerlingen in te oefenen en sterker in te zetten op 'beluisterde en gelezen teksten navertellen' en 'een kort en eenvoudig verslag uitbrengen over een ervaring, een situatie en een gebeurtenis'.
---	---

De samenhang tussen kennis en vaardigheden is wisselend. Enerzijds oefenen de leerlingen de verworven inzichten in woordenschat en grammatica functioneel in via een aantal communicatieve opdrachten waarbij zij reflecteren over taal en taalgebruik. Anderzijds beperken een aantal kennisopdrachten zich tot louter reproductie- en transfertoefeningen. Het is bovendien een uitdaging voor de vakgroep om rekening houdend met de doelgroep de diepgang van bepaalde onderwerpen (voor kennis) te bewaken.

Tijdens de lessen besteden de leraren impliciet aandacht aan het verwerven van de vakattitudes. In dat kader valt de beperkte spreekdurf op van de leerlingen. De vakgroep investeert tijd in het aanleren van strategieën om de vaardigheden onder de knie te krijgen, zoals het leerplan verwacht.

De leraren werken met authentiek materiaal zoals artikels, audio- en videofragmenten en laten zich ook inspireren door de actualiteit. Zij hanteren systematisch het Frans als doeltaal. Dat verruimt de taalvaardigheid en de interculturele competentie van de leerlingen.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatiepraktijk is volledig en beantwoordt aan de tekstenmerken en het verwerkingsniveau van het leerplan. De evaluatie mist echter evenwicht; dezelfde vaststellingen uit het onderwijsaanbod met betrekking tot de variatie in de tekstsoorten, het structurerend verwerkingsniveau en de spreekvaardigheid gelden ook voor de evaluatiepraktijk.

De examens vertonen een goede evolutie en zijn vaardigheidsgericht waarbij de leerlingen kennis frequent functioneel toepassen, zoals het leerplan voorschrijft. Dat in tegenstelling tot het dagelijks werk waar geïsoleerde kennistoetsen vaker voorkomen dan taaltaken en zich beperken tot reproductie en transfert. Dit opvallende verschil tussen het dagelijks werk en de examens kan een mogelijke verklaring zijn voor de minder goede studieresultaten in het vijfde leerjaar.

Voor schrijven komen voldoende evaluaties voor met betrekking tot 'formulieren invullen' en 'informele correspondentie'. 'Open vragenlijsten' en 'formele correspondentie' ontbreken nog. De leerlingen krijgen voor lezen en luisteren talrijke opdrachten via de vraagstelling 'waar/niet waar', evenwel zonder motivering. Dit verhoogt het gokgehalte en brengt de validiteit van deze taaltaken ernstig in het gedrang.

De leerlingen weten wat ze moeten kennen en kunnen. De puntenverdeling is transparant. De vakgroep bewaakt bij de semester- en jaarresultaten het evenwicht tussen de leerplancomponenten kennis en vaardigheden. Voor de evaluatie van spreek- en schrijfvaardigheid zijn er nog geen afspraken over criteria tussen de leraren. De criteria in het vijfde jaar zijn kwaliteitsvol en beoordelen naast kennis, ook strategieën en vakattitudes. De leraren hebben al enige ervaring opgebouwd in het gebruik van zelf- en peerevaluatie.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Tijdens de lesobservatie heerst een gestructureerd leer- en leefklimaat. Het gebruik van andere werkvormen dan het onderwijsleergesprek motiveert de leerlingen. Het aanleren van allerlei strategieën (bijv. het gebruik van woordenlijsten en spreekkaders) vergroot de zelfredzaamheid van de leerlingen. Het leerwerkboek biedt structuur en houvast, maar de leraren gebruiken te vaak de invuldidactiek. Dit belemmert de reflectie over taal en taalgebruik en geeft de leerlingen weinig kansen om zelf mondeling of schriftelijk teksten te produceren.

De remediëring voor kennis en vaardigheden is degelijk uitgewerkt. Extra oefeningen staan ter beschikking, ook digitaal. De school voorziet structureel inhaallessen Frans. De leraren besteden vrij systematisch aandacht aan de correctie van opdrachten, toetsen en examens waardoor de leerlingen uit hun fouten kunnen leren.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De uitrusting voldoet. De bezochte vaklokalen beschikken over een pc met internetverbinding en een beamer. De leraren zetten deze functioneel in. Integratie van ICT in de les is beperkt: de vakgroep maakt sporadisch gebruik van het ICT-lokaal.

Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	De leraren Frans komen regelmatig samen voor vakoverleg, ook over leerplangerelateerde agendapunten zoals evaluatie en leerbegeleiding. Er heerst een goede collegialiteit tussen de leraren, maar de samenwerking is nog niet optimaal. Het directieteam vraagt aan de vakgroep om een prioriteitenplan in te vullen. Dit plan is goed gekend door de vakcoördinator, maar nauwelijks door de vakleraren. De laatste twee schooljaren heeft een intensief nascholingstraject in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst zich vertaald in een betere afstemming van de evaluatiepraktijk op het leerplan, althans voor de examens. Volgend schooljaar wil de vakgroep evolueren van een klassiek examensysteem naar gespreide evaluatie waarbij enkel de taaltaken (vaardigheden) verrekend worden, niet de bouwstenen (kennis). Om dit succesvol te implementeren, is het een uitdaging voor de vakgroep om voor het dagelijks werk en het onderwijsaanbod de leerplandoelstellingen sterker als uitgangspunt te nemen.
--	---

3.1.1.9 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet niet

De school streeft in onvoldoende mate met een eigen planning de vakoverschrijdende eindtermen bij haar leerlingen na.

Beleid Doelgerichtheid	De visie en de planning waren tot nog toe ontoereikend om ervoor te zorgen dat alle vakoverschrijdende eindtermen voor alle leerlingengroepen worden nagestreefd. Vanuit een traditie van een brede vorming organiseert de school verschillende intra- en extracurriculaire activiteiten. Ze inventariseert welke projecten werken aan de VOET. De strategie waarborgt tot nog toe echter onvoldoende een kwaliteitsvolle afstemming op alle VOET. Hierdoor heeft de school onvoldoende zicht op mogelijke lacunes en overlap. In sommige vakken zijn er hier en daar verwijzingen naar de VOET maar die zijn nog niet in kaart gebracht. Dit alles maakt dat de school geen volledig overzicht heeft om te weten of haar aanpak volstaat om aan de inspanningsverplichting van de VOET te voldoen.
Ondersteuning	Er is een organisatiestructuur die weinig adequaat functioneert om alle VOET bij alle leerlingengroepen na te streven. Het beleid legt de verantwoordelijkheid voor de aansturing en de opvolging van de VOET in de projecten bij de graadcoördinatoren. De leraren geven in een projectfiche aan via welke activiteiten ze werken aan de VOET. De school organiseert evaluatiegesprekken om na te gaan of de koppelingen valide zijn. De directie bewaakt de planning van de projecten en laat zich hierbij voornamelijk leiden door de spreiding van de activiteiten in de jaarkalender. Het nastreven van alle VOET bij alle leerlingen vormt hierbij in onvoldoende mate een uitgangspunt. Op vakniveau stuurt de school het nastreven van de VOET weinig aan. De school heeft het aantal VOET-coördinatoren uitgebreid om het draagvlak bij de leraren te vergroten. Ook heeft de school de pedagogische begeleiding betrokken bij haar VOET-beleid.

Doeltreffendheid	Er worden elementen van de VOET-werking geëvalueerd, maar dit heeft nog niet geleid tot het bijsturen van alle lacunes. Bij de evaluatie van de projecten ligt de nadruk op de organisatorische en de praktische aspecten van het project. Hierdoor is de evaluatie onvoldoende gericht op de VOET. De school volgt de invulling van de VOET binnen de vakken inhoudelijk nog niet systematisch op. Tijdens de doorlichting is gebleken dat het voor de vakgroepen niet duidelijk is wat de rol is van het vakonderwijs in het nastreven van de VOET. De school beschikt niet over de informatie die nodig is om het VOET-beleid en het bestaande aanbod kwalitatief te evalueren en waar nodig bij te sturen.
Ontwikkeling	Het team werd via een personeelsvergadering geïnformeerd over de geactualiseerde VOET. Er zijn enkele professionaliseringsinitiatieven voor de leraren met betrekking tot de VOET. De school gaat in beperkte mate na wat de professionaliseringsnoden zijn op dit vlak. Het netwerk onder impuls van de pedagogische begeleiding levert bruikbare informatie op om het VOET-beleid vorm te geven en bij te sturen. Zo heeft de school op basis van haar visie een aantal stappen geformuleerd voor de VOET-werking in de volgende schooljaren.
Uitvoering Lichamelijke gezondheid en veiligheid	Vrijwel alle eindtermen worden bij alle leerlingen met voldoende diepgang nagestreefd. Er is aandacht voor diepgang door de frequentie in het aanbod en door een schoolbrede werking. Voor een aantal thema's werkt de school met een leerlijn, onder andere voor EHBO en cardiopulmonaire resuscitatie (cpr) en voor relationele en seksuele vorming. Uit de inventarisatie blijkt dat de eindtermen rond verkeer tot nog toe minder aan bod zijn gekomen. Hiervoor is dit schooljaar een leerlijn uitgewerkt en zijn nieuwe initiatieven gerealiseerd.
Socio-economische samenleving	De betrokken eindtermen worden te weinig doelgericht nagestreefd. De school legt een analyse voor over een beperkt aantal projecten waarin enkele eindtermen aan bod komen. Voor een groot aantal VOET gaat de school er impliciet van uit dat verschillende vakken die nastreven. Maar de bijdrage van de vakken tot de realisatie van de VOET is nog niet in kaart gebracht. Daardoor kan de school niet aantonen dat ze de eindtermen uit de context socio-economische samenleving bij alle leerlingengroepen voldoende nastreeft.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school is op dit moment gevestigd in drie oude gebouwen op één campus. In de loop van mei 2017 verlaat de school deze gebouwen en neemt heel de school haar intrek in een nieuwbouw. De laatste jaren lag, op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, de focus op de realisatie van deze nieuwbouw. In de huidige gebouwen beperkten de werken zich tot het min of meer leefbaar houden en het wegwerken van zeer ernstige tekorten.

De instelling gaat op voldoende systematische wijze haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles en risicoanalyses uitvoert en rekening houdt met de vaststellingen van het personeel. Daardoor kent de school de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige situaties in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen. De externe dienst voor welzijn op het werk doet een tweejaarlijkse rondgang; de rondgang door de interne dienst gebeurt echter niet jaarlijks. Het resultaat van de keuring van de verwarmingsinstallatie op gas en stookolie voldoet volgens de school, maar is digitaal onleesbaar voorgelegd aan de inspectie.

De school beschikt niet over een geactualiseerde asbestinventaris. De huidige versie dateert van 1995. Vooral met het oog op de lopende renovatiewerken is dit een hiaat in de risicobeheersing. De school doet twee keer per jaar een evacuatieoefening, evalueert en analyseert deze kritisch en past de procedure of infrastructuur aan indien nodig. De school geeft de preventieadviseur een duidelijke en correcte rol in de aankoop- en indienststellingsprocedure.

De school beheert de vastgestelde risico's in een globaal preventieplan en een jaaractieplan dat gevoed wordt door de uitgevoerde risicoanalyses, de bevindingen van de externe en interne deskundigen en besprekingen in het comité voor preventie en bescherming op het werk. De plannen zijn voldoende concreet, maar de budgettering is veeleer globaal. De school heeft een masterplan voor infrastructuur voor heel de campus, waar ook een basisschool en de administratieve diensten van het schoolbestuur deel van uitmaken. Aan dit masterplan hangt wel een duidelijke begroting en tijdsplanning vast.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de interne dienst (preventieadviseur) en de externe dienst, blijken meerdere tekorten te zijn opgemerkt op het vlak van woonbaarheid, veiligheid, gezondheid en hygiëne. Deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting gedeeltelijk opgelost. Wat nog moet verbeteren, pakt de instelling aan via organisatorische maatregelen, kleinere werken of sensibiliserende acties. Dit gebeurt in afwachting van de realisatie van de nieuwbouw. Zo vermeldt het brandpreventieverslag van 2007 een gebrekkige compartimentering. Dit heeft de school met het oog op de nieuwbouw niet aangepakt. Het nieuwbouwdossier heeft echter langer aangesleept dan verwacht. Het verslag van de elektrische keuring (2015) vermeldt tekorten die onverwijld moeten opgelost worden. Volgens de school is dit ook gebeurd, maar ze kan geen geldig keuringsverslag voorleggen.

De vaststellingen van deskundigen, die terug te vinden zijn in de documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. De gebouwen en lokalen voldoen niet aan de woonbaarheids-, veiligheids- en hygiëne-eisen. Wat betreft de veiligheid en woonbaarheid merkt de inspectie onder meer volgende zaken op: losliggende kabels en vloertegels, te lage leuningen aan trappen en bordessen, onveilige glazen deuren, vluchtweg afgesloten door de renovatiewerken, ontbrekende veiligheidspictogrammen. De school slaat de gevaarlijke producten veilig op. Door de bouwwerken is de binnen- en buitenspeelplaats onvoldoende groot. De plannen van de nieuwbouw bevatten wel voldoende binnen- en buitenruimte.

Op het vlak van hygiëne zijn de gebouwen zo oud en afgeleefd dat het niet meer mogelijk is om ze optimaal hygiënisch te onderhouden. Niet in alle gebouwen zijn de toiletten voor leerlingen en personeel / bezoekers gescheiden. In de nieuwbouw zijn voldoende toiletten aanwezig voor personeel en leerlingen.

In de eerste plaats omwille van de geplande verhuis van heel de school naar de nieuwbouw in mei 2017, maar ook omwille van de systematiek waarmee de school tekorten opspoorde en de realisatie van kleinere (tussentijdse) oplossingen, krijgt de instelling een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De onderwijsinspectie vertrouwt op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarden	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis, opgelet: het recht op synchroon internetonderwijs moet opgenomen zijn	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De laatste drie schooljaren lagen de accenten op feedback over cijfers en schoolattitudes, op een verfijnd remediëringsbeleid en op een sterkere afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelstellingen. Deze afzonderlijke initiatieven zijn opgenomen in het prioriteitenplan op schoolniveau, maar kaderen nog niet in een coherente visie op evaluatie.

De school koppelt haar evaluatiebeleid aan de leerbegeleiding via verschillende remediëringstrajecten, aan een transparante rapporteringspraktijk, aan de studiekeuzebegeleiding en de voorbereiding op het hoger onderwijs of de arbeidsmarkt.

Ondersteuning Om de evaluatiepraktijk van de vakken sterker af te stemmen op het leerplan volgen een aantal vakgroepen sinds drie schooljaren een intensief nascholingstraject in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst. De vorderingen delen de vakgroepen jaarlijks met het directieteam.

Over het evaluatiebeleid communiceert de school met de ouders en de leerlingen via het schoolreglement en briefwisseling. Zo is er transparante informatie over het evaluatiesysteem, de puntenverhouding dagelijks werk en examen, de eindbeoordeling en deliberatie, de beroepsmogelijkheden, de rapportering, de geïntegreerde proef en de stage. Naast een klassiek cijferrapport voor de vakken gebruikt de school een beoordelingsrapport met waarderingsschalen voor onder andere de integrale opdrachten in het tso, de schoolattitudes in het bso, de stage en de gip (geïntegreerde proef). Voor de leraren staan afsprakenbundels ter beschikking over de werking van de deliberatie en de klassenraden.

Doeltreffendheid Het directieteam stimuleert haar leraren via vakoverleg en personeelsvergaderingen om het leerplanconcept als uitgangspunt voor de evaluatie te nemen. Zij rekent hiervoor op hun professionalisme en hun verantwoordelijkheidszin. Aan de hand van gesprekken met hen stelt het directieteam vast dat sommige vakgroepen al een behoorlijke weg afgelegd hebben. Uit de doorlichting blijkt dat dit kerndoel voor verbetering vatbaar blijft. Sommige vakgroepen evalueren leerplangericht en hanteren transparante evaluatiecriteria; andere maken weinig kwaliteitsvolle afspraken, hanteren vooral het leer(werk)boek als uitgangspunt of leggen te veel de nadruk op reproductie van kennis. In meerdere vakken valt het gokgehalte van een aantal toetsvragen op zodat de validiteit van de evaluatie in het gedrang komt. Initiatieven met betrekking tot breed evalueren zoals zelf- en peerevaluatie komen in enkele vakken op een kwaliteitsvolle manier voor. De school heeft nog niet de kans benut om het attituderapport in het bso te verbinden aan een zelfevaluatie door de leerlingen. Zij weten doorgaans wat ze moeten kennen en kunnen.

Een prospectieve visie kenmerkt het deliberatiebeleid. Het directieteam bewaakt een professionele deliberatiehouding om toekomstgericht te delibereren en te oriënteren. Naast leerresultaten en remediëringsinitiatieven neemt de delibererende klassenraad ook de context van de leerlingen mee. Maximale kansen geven aan de leerlingen staat zo centraal dat de delibererende klassenraad in het vijfde jaar bso zich in enkele gevallen in een wettelijke schemerzone bevindt. Ook de bijkomende proeven worden niet altijd in uitzonderlijke omstandigheden toegekend, zoals de regelgeving voorschrijft. De delibererende klassenraad kiest frequent voor een begeleidende vakantietaak. In de formulering in het schoolreglement lijkt het of de school een koppeling maakt tussen de resultaten van deze vakantietaak en een waarschuwing met een impact op de beslissing tijdens de deliberatie het jaar erop. De notulen en de processen-verbaal zijn conform de regelgeving. De school volgt ook de wettelijke bepalingen met betrekking tot haar motiveringsplicht, de informatie over de beroepsprocedure en het aantal evaluatiedagen.

De school verzamelt data om haar evaluatiebeleid op te volgen. Vorig schooljaar heeft zij via een bevraging een analyse gemaakt over de doorstroming van haar bso-leerlingen naar de arbeidsmarkt. Daarnaast analyseert zij al enkele jaren de gegevens die het ministerie van Onderwijs en Vorming ter beschikking stelt. Deze analyses versterken de informatiegeletterdheid van de school, maar blijven tot nog toe beperkt tot reflecties en het opstellen van mogelijke werkpunten met betrekking tot onder andere de attestering, het studiepeil of de profilering van de school.

Ontwikkeling De positieve ontwikkelingen in een aantal vakgroepen met betrekking tot de evaluatiepraktijk heeft dit schooljaar geleid tot de oprichting van een werkgroep evaluatie. Die wil de noden van de vakgroepen over dit thema in kaart brengen. De school wil verder inzetten op en evolueren naar andere vormen van evaluatie dan bijvoorbeeld het klassieke examensysteem. Voor dit schooljaar staan nog een denkoefening gepland over kwaliteitsvolle meerkeuzevragen en bijstellingen van de beoordelingsrapporten. Gezien de vaststellingen uit het vakkenonderzoek, is het een prioritaire uitdaging voor het schoolbeleid om een doeltreffende aanpak te ontwikkelen voor een leerplangerichte evaluatie in alle vakgroepen.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Het Sint-Jozefsinstituut heeft een divers onderwijsaanbod met een A- en B-stroom in de eerste graad en aso, bso en tso in de bovenbouw. De opvolging van de grootschalige nieuwbouw- en renovatiewerken vraagt veel tijd en energie van het schoolbeleid. De werken brengen de school in een infrastructurele gedaanteverandering. De directeur en de adjunct-directeur voeren samen het schoolbeleid. Ze profileren zich als één leidinggevend team zonder een uitgesproken bevoegdheidsverdeling, behalve voor enkele specifieke taken.

Om het diverse onderwijsaanbod gericht te organiseren en daarin ook de leerlingen goed te begeleiden werkt de directie met een ondersteunend kader van coördinatoren, begeleiders, prefecten en medeverantwoordelijken. Daartoe besteedt de school heel wat uren uit het lesurenpakket, die voor advies aan het onderhandelingscomité voorgelegd zijn. Voor elke coördinerende en ondersteunende functie is er een taakbeschrijving. Het directieteam dat samengesteld is uit de directieleden, de coördinatoren, de zorgcoördinator en de prefecten, vervult een belangrijke rol in de aansturing en de opvolging van de schoolorganisatie en de beleidsprioriteiten. Daarnaast zijn de vakcoördinatoren een belangrijke schakel in de implementatie van de beleidsprioriteiten op vakniveau. Het geheel van leidinggevende en coördinerende functies leidt tot een participatieve organisatiestructuur.

De meeste personeelsleden engageren zich voor het schoolgebeuren. Dit blijkt uit hun grote betrokkenheid in de schoolwerking via onder meer het opnemen van verantwoordelijke functies, de deelname aan werk- en vakgroepen en de organisatie van schoolactiviteiten in het kader van de brede vorming.

Voor alle belangrijke onderdelen van de schoolwerking zijn er inhoudelijke en organisatorische richtlijnen. Deze zijn uitgeschreven in verschillende beleids- en schooldocumenten gedifferentieerd voor de personeelsleden, de leerlingen en de ouders. Ze bevatten meestal een korte inhoudelijke duiding en verder overwegend praktische en organisatorische afspraken en richtlijnen.

In de dagelijkse leiding is er permanente aandacht voor de aanpak en opvolging van organisatorische, pedagogische en materiële aspecten. Dit leidt tot een ordelijk leer- en leefklimaat. De waaier van activiteiten verbonden aan de leerplanrealisatie en de brede vorming zet druk op het optimaal gebruik van de lestijd. Voor de school is het beheer van de schoolkalender een prioritair actiepunt.

Visieontwikkeling De school heeft een algemeen pedagogisch project dat voor verschillende onderdelen via specifieke visieteksten, actieplannen en organisatorische richtlijnen geconcretiseerd wordt. Enkele beleidsopties worden daarmee doelgericht aangestuurd, onder meer het ICT-beleid, de vakgroepwerking, de remediëring in de leerlingenbegeleiding, de deliberatiepraktijk, ...

In haar visieontwikkeling werkt de school aan een gepaste invulling van haar divers studieaanbod en de veranderende leerlingenkenmerken, die zich vooral in de eerste graad manifesteren. Zo stemt zij bijvoorbeeld de lessentabellen af op enerzijds het 'STEM-traject', dat leerlingen met interesse en capaciteiten voor wetenschappen moet aanspreken. Anderzijds biedt zij het 'PLUS-traject' aan waarin vooral de humane vakken en de taalvakken van de basisvorming aangevuld worden. Om tegemoet te komen aan de veranderende leerlingenkenmerken werkt de school actieplannen uit voor de versterking van de brede basiszorg, de taalvaardigheid en de remediëring van de leerlingen.

De visieontwikkeling en de operationalisering gebeuren vooral in de vorm van prioriteitenplannen. Positief is dat die tot stand komen vanuit reflectie en zelfevaluatie. De opbouw van de prioriteitenplannen toont aan dat de school haar beleidsopties voor verschillende onderdelen systematisch en stapsgewijs in de praktijk wil brengen. Ook het nascholingsplan is in die zin opgesteld. Het is een plan waarin voor elke doelgroep (directie, middenkader, onderwijzend personeel/vakgroepen en ondersteunend personeel) de prioritaire nascholings thema's bepaald zijn. Deze sluiten aan bij de prioritaire actiepunten van het schoolbeleid. Voor professionalisering doet de school ook geregeld een beroep op externe ondersteuning zoals de pedagogische begeleidingsdienst.

Besluitvorming In de school zijn er verschillende overlegorganen en werk- en vakgroepen actief die een participatieve besluitvorming in de hand werken. Het overleg over beleidsvoorstellen, -prioriteiten, planning en bijsturing van acties gebeurt vooral in het directieteam. De meeste beleidsbeslissingen worden daar genomen. Daarnaast buigt ook de pedagogische raad zich over heel wat elementen van de schoolwerking. De raad is een verkozen representatieve vertegenwoordiging van het onderwijzend en ondersteunend personeel. Verder hebben de vak- en werkgroepen indirect een inbreng in de besluitvorming. De beleidsbeslissingen worden voornamelijk in de personeelsvergaderingen gecommuniceerd. Die zijn zo georganiseerd dat er ruimte is voor feedback door de personeelsleden.

Op die manier betrekken de directieleden zo veel mogelijk alle betrokken personeelsleden in de visieontwikkeling en de operationalisering. Deze strategie biedt het voordeel dat een draagvlak gecreëerd wordt voor onderwijskundige veranderingen. Soms ontbreken echter de nodige speerpunten om daadkrachtig richting te geven aan gewenste veranderingen op kortere termijn.

In de school zijn de wettelijke overleg- en onderhandelingsorganen actief. Ze functioneren volgens de regelgeving. De school heeft op dit moment geen leerlingenraad, maar peilt wel naar de mening van de leerlingen voor enkele onderdelen van het schoolgebeuren via bevraging in de klassen of overleg met de directeur. Er is een ouderraad die als klankbord voor de schoolwerking fungeert.

Kwaliteitszorg De school staat open voor kwaliteitszorg en kwaliteitsverbetering. Dit uit zich onder andere in een methodiek van kwaliteitsdenken volgens de PDCA-cirkel (plan, do, check, act) voor de meeste onderdelen van het schoolbeleid en de schoolwerking. De prioriteitenplannen worden volgens dit principe opgesteld en opgevolgd. Jaarlijks organiseert het directieteam samen met het personeel reflectie- en zelfevaluatiemomenten op basis waarvan de accenten voor het volgende schooljaar uitgetekend worden.

De school organiseert haar kwaliteitszorg ook op basis van bevragingen en informatiegeletterdheid. Zo heeft ze het psychosociaal welbevinden en het welbevinden over het leidinggeven van de directie bij de personeelsleden bevraagd. Aan de analyse van de gegevens en de bespreking van de resultaten koppelt ze bijsturingsacties. De school heeft in de laatste jaren het welbevinden van de leerlingen niet systematisch bevraagd.

De school heeft oog voor de studieresultaten, de attestering, de doorstroming, het vervolgonderwijs en de tewerkstelling van de leerlingen. Zij gebruikt daartoe ook de gegevens die de overheid ter beschikking stelt. Ze analyseert die en stelt mogelijke acties voor om knipperlichten of verbeterpunten aan te pakken. Ook bij de personeelsleden groeit de interesse voor de analyse van in- en outputgegevens van de leerlingen als basis voor reflectie en bijsturing van onderdelen van de schoolwerking.

De school stuurt de vak- en werkgroepen aan om ook het kwaliteitsdenken volgens de PDCA-cirkel toe te passen. Zo stellen de vakgroepen actieplannen op die jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd of bijgestuurd worden. Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat de zelfevaluatie nog niet in alle vakgroepen met de nodige zelfkritische zin en diepgang verloopt. Ze leidt niet overal tot de gewenste bijstellingen in het pedagogisch-didactische handelen van de betrokken leraren. Ook van de kant van het beleid is de kwaliteitsbewaking van de uitvoering van de onderwijskundige processen op vakniveau voor verbetering vatbaar.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het ordelijke en aangename leer- en leefklimaat.
- De ondersteuning van de leerlingen in hun ontwikkeling.
- De betrokkenheid en het engagement van de personeelsleden.
- De aandacht voor authentieke contexten in meerdere vakken.
- De brede vorming.

Wat betreft het algemeen beleid

- De participatieve organisatiestructuur en besluitvorming.
- De visie op de vakgroepwerking.
- Het ICT-beleidsplan.
- De methodiek van de kwaliteitszorg op schoolniveau.
- De aandacht voor informatiegeletterdheid.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De evaluatiepraktijk voor Engels in bso tweede graad.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De systematische afstemming van het onderwijsaanbod en de evaluatie op de leerplandoelstellingen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De kwaliteitsbewaking van de uitvoering van de onderwijskundige processen.
- De kwaliteitszorg in de vakgroepen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor maatschappelijke vorming in de eerste graad B-stroom.
- De leerplanrealisatie voor huishoudkunde, opvoedkunde en verzorging in bso derde graad in de studierichting Thuis- en bejaardenzorg/zorgkundige.
- Het planmatig nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 B	maatschappelijke vorming	
Graad 1 Mode - Verzorging-voeding	maatschappelijke vorming	
Graad 3 BSO Thuis- en bejaardenzorg/zorgkundige		huishoudkunde, opvoedkunde, verzorging

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **17-03-2020** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "gunstig advies".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Marc D'HOOP de inspecteur-verslaggever	Lieve BLOMMAERTS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	